

AKR

Yıldız

HALKEVİ

Sayı : 2

Ağustos 1934

Yıl : 1

1934

Kemal

« Akpınar » da

İnkılâbımızın idealine ve Halkevi programının gösterdiği kültüre uygun olan yazılar neşredilir. Yazıların mümkün olduğu kadar ana diliyle işlenmesi birinci dileğimizdir.

Mecmuaya konmayan yazılar geri verilmez.

İçindekiler

Seyirciler :	Mehmet Naci bey
Akpınara şiir :	E. Sabri «
Gençleri Akpınara dâvet :	Şevket «
Çubanın öğüdü şiir :	Cevat «
Ahlâk terbiyesi :	Şevket «
Kahraman şiir :	Turgut «
Niğde tarihi :	M. Zeki «
Köylümüz efendimiz piyes :	Cevat «
Rubaiyat :	A. Hayyat «
Gözler :	M. Zeki «
Gün batarken şiir :	Ragıp «
Öğretici manzumeler :	A. Rasim «
Tokatlı âşık Nuri :	M. Zeki »
Cemiyette Çocuk :	Tahsin Nahit

İmtiyaz sahibi : Eczacı Naim Osman, Umumi neşriyatı idare eden
Muallim Cevat

Niğde'de Vilâyet Matbaasında basılmıştır

Sayı : 2

Yıl : 1

Ağustos 1934

AKPINAR

Niğde Halkevi Mecmuası

« Seyirci » ler

Her ne sebeple olursa olsun nefsi koruma kaygısının ötesindeki faaliyetler üzerinde işlemeğe alışmamış veya işlemesi durmuş kafalar için sözümüz yok...

Fakat işleyen zihinler için en hazine hal, harekette olanlara karşı "seyirci," kalmak, harekete geçememek ve bir tarafın dâvâsını gütmeye kendinde takat bulamamaktır..

Âlem (dâvâ)lar ve (iddia)larla doludur. Cemiyet demek iddia eden ve dâvâsı olan varlık demektir. Her din, içinden müşrikler çıkarır, "her Ahmedin bir Ebucehli bulunur.. Asıl zevksiz ve değersiz olan yaşayış bir mümine bir müşrik olmakta veya bir Ahmede bir Ebucehil kesilmekte değil bu dâvalarda hiç bir tarafa mal olamıyarak seyirci kalmaktadır. Ortaya çıkarılmış yüksek ve şumullü dâvâlardan birinin arkasına düşmemektedir.. Yüksek ve umumî dâvâların arkasına düşemiyenlerin yalnız, nefsi korumak kaygı ve didinmesinin ilerisinde küçük, şahsî fakat devamlı arzu ve iddialarının da olacağını ummayorum..

Böyle küçük arzu ve iddialar olsa bile bunlar ancak nefsi korumayı gözetleyen otomatik bir hayatın hayvanî sevki tabiiyelerinin süresiz ve heyecansız tezahürleridir. Yüksek ve içtimai dâvâlara mal oluş hayvanlık mertebesinin aşılmasına, iki

taraftan birinin seçilmesi için bir düşünme fiylinin yapılmasına mütevakıftır. Fakat bir fert hem hayvanlıktan kurtulup insanlık rütbesine erişmiş, hem de bir birine karşı duran iki taraftan birini seçme için düşünme iktidarına yetişmiş olduğu halde (Dâvâya) karışamamış ve mevcut (dâvâ) lardan ayrı, başlı başına bir (dâvâ) dahi ortaya koyamamış ise... İşte onun hali iç hayatlarının en acıklısı, onun vücudu cemiyet için vücutların en lüzumsuzudur.

(Dâvâ) ya karışmayan ve kendine göre içtimai bir iddiası dahi olmıyan böyle bir adamın adı (seyirci) dir.. (seyirci) nin neveleri arasında bir tanesi vardır ki onun benliği ruhiyatçıların (Depression-inhifaz) dedikleri ve durğun, kokmuş bir bataklığa benzeyen ölmüş bir maneviyettir. Asrın fiylezofu, ahlâkçısı, terbiyecisi (seyirci) yi faydasız bulmakla kalmaz, onu yapılar için zararlı ve yapılmakta veya değiştirilmekte olan müesseseler için tehlikeli görür. Millî dâvâlarda "seyirci," kalanları ise bu dâvâ temelini atıldığı cemiyet, muhtelif akıntılarla içine almağa çalışır, ama dâvâya inanı olmıyanların zorlamalarla zümreye karışmaları veya karışmış görünmeleri dâvânın sübutunu kolaylaştırmaz. Bu nevi

ruh hastası seyircilerin evvelâ iç hayatlarının tedavisi lâzımdır. Bu tedavi yapılmadıkça bunları dâvâya karıştırmâğa imkân yoktur.

Bu nevi ruh hastası seyirciler yanında bir de bilgilerini ve yaşama kaidelerini "Denizin dibinde sayısız inciler var amma selâmet kenardadır,, düsturuna uydurmuş olan sözde tedbirli, fakat aslında heyecansız ve cesaretsiz "seyirci,, ler vardır. Bunların seyirci kalmalarında iç hayatlarının derinliklerinde kökleşmiş, hatta kendilerince bile şuurlaşmamış olan mazinin, mazi terbiye ve kültürünün ifsat edici tohumları vardır. Bunların seyircilikten kurtulması için bu tohumların kurutulmaları lâzımdır..

Dünün terbiyesi ve tedrisi bu seyircilerin kafasına prensip olarak (Zevk, dehrin ihtilâfatile uğraşmakta değil bu ihtilâfların mirsadi ibretten temasasında) olduğunu yani seyirci kalmayı sokup yerleştirmişti. (Halk alış veriş ederken çarşuyi âlemin onmadık bir dellâlı) kalmaktan yani bağlantısız ve ilişiksiz olmaktan öğrenmeyi öğrenmişti..

Bu nevi seyirciler, işte sayısını çoğalta bileceğim bu kabil şark düşünme ve yaşama prensiplerinin günlük hayata karıştırıp itiyatlaştırdığı tesirler altında kalanlardır. Bunlar bu tesirlerden sıyrılıp şöyle iç ve tış âlemine yakından ve bir tenkitçi ve kendini düzeltici ve değiştirici bir gözle bakıp kurtarmayanlardır..

Bunlar yanında, yapılan binaların yıkılıvermesini bekleyen fakat bu isteklerini söyleyemeyen sinsi, korkak "seyirci,,ler vardır..

« Akpınar » a ...

« Akpınar » ! Durmadan ak, bizi kandır;
Ülkemde yenilik aşkı uyandır.
Bil, yanık halimiz sana ayandır
Tışunuz kuzaysa içimiz tandır.

Çağla pınar, çağla, seller suyunca;
Yüreği göpçüştün eller duyunca !..

Çok âşık gönlü var o saf kaynakta;
Bakma sen dağlara, gözü aylâkla.
Dereyi, tepeyi, düzü bırak ta
Umulmaz gül onar engin, ırakta.

Çağla pınar, çağla, yiğit huyunca;
Serviler sallansın suna boyunca !..

Kavrulup kül olsun istersen ciğer,
Desinler « damlan Ummanmış meğer!.. »
Felekten bir gün çalmazsam eğer
Ününü duymak ta bin ömür değer ...

Çağla pınar, çağla, yeşersin yonca;
Şakısın bülbüller, açılsın konca !

E. Sabri

Temelleri atılmış, çatıları bitmiş, ancak içinin süslenmesi kalmış millî dâvâ binalarının ihtişamı karşısında bu kötü kalpli, kararmış ruhlu (seyirci) lerin muzır tesiri olacağını sanmayorum.

Benim acıdığım "seyirci,, bu plânda ikinci mertebeye koyduğum şaşkın ve içine sözünü geçirememiş zavallı "seyirci,,dir. "seyirci,, kalmaktan muhakkak sıkılan ve hareket-sizliğin, dâvâya karışmamaklığın cehenneminde yanan bu kabil aklı eren "seyirci,,ler kurtuluşu ancak kendilerinden beklileyebilirler....

Mehmet Naci

Cençleri (Akpınar) a dâvet

Doğduğu ilk günde kemalini gördüğümüz, sayfalarını çevirenlere ilk bakışta büyük bir hâz ve ümit veren "Akpınar,,a, bu fikir kaynağına münevver ve duygulu gençliğin dört elle sarılmasını istiyoruz.

Kemalini bularak doğan bu varlık filhakika ilk sayısıyle kendisine bir ebediyet kazandırmıştır. Fakat gönül arzu ediyor ki sonuna kadar ayakta kalsın; gençliğin sıcak kucağında dal budak salsın, serpilsin, yükselsin tam mânasıyle fikirlerin ve duyguların mihrakı olsun ve her münevverin sunacağı bir maşraba su ile bu pınar aksın, daima aksın, etrafını sulasın ve ışıklansındırsın!..

Ben Akpınara bu daveti yaparken icabetsizlik endişesile hareket etmiş değilim, bu daveti bir teşci olsun diye yapıyorum ! Bir hakikattir ki : kılıçlar işlemeyince nasıl paslanırsa kalem de işlemeyince öylece görülenir. Hemen hepimiz iki sözü bir araya getirip topluluğa karşı hitap etmesini bilmeyiz ve bilsek bile kendimizde bu cesareti bulmayız. Sebebi : yalnız fitratan hatip olmadığımızdan mıdır ? fitratan kabiliyetsiz olduğu; muzdan mıdır? elbette değil !..

Demir işleye işleye parladığı gibi insan da söyleye söyleye hatip olamazsabile bir şeyler olur ve yaza yaza belki de sayılı muharrirler sırasına geçebilir. Binaen aleyh Akpınar bizimidir.

Bu mecmua her mecmua ve gazetede olduğu gibi tabiatile sayfaları arasında bulunduracağı yazıları

ölemek, tartmak, akını ve karasını seçmek mecburiyetindedir. Fakat gençliği teşci ve teşvik için, onda gizli kabiliyetleri ayaklandırmak için müsamahakâr da bulunacaktır. Akpınarın menbalarını herkesin varlığı nisbetinde bir miktar besleyeceğine kani bulunuyorum. Bu böyle olmakla beraber Akpınar da herkesi elinden geldiği kadar tatmine çalışacaktır. Mecmuanın inhisarcılık fikrinden çok uzak olarak göksünü herkese açacağına şüphe yoktur. Eski devirlerin zihniyetine uygun bir edebiyat lisanı mevzu bahs olmadığı için herkes dilinin döndüğü ve kaleminin işlediği kadar burada faaliyette bulunabilir.

Nigdenin varlıkları arasında en başta gelen, olgunluğu, iyi e ne'leriyle kendilerine bir muhit yapan mümtaz bir varlığı daha vardır ki buda gençliktir. Her şeyi yapmağa kudretli olan bu zümrenin hayat mücadelesindeki kadar fikir hayatında da öncülük edeceğine, muvafakiyet kazanacağına şüphe edilemez. Akpınar bu zümreye büyük bir tecrübe ve fikir sahası olacaktır.

Burada her genç bilgisini etrafına aşılayabilir, duygusunu herkese söyleyebilir ve aynı zamanda kendi varlığını da sinayabilir.

Yanınızda "Akpınar,, , başınızda Akpınar gibi binlerce kaynakların doğmasına ve büyümesine yol açan elemanlar oldukça ilerlememeye imkân yoktur. İleri, daima ileri!..

Şevket

Çobanın öğüdü

Ey....

Aladağın beleninden (1) cuşup gelen;

Şırlıtı

En yanık yurlar gibi susak gönle süzülen;
sularının pırlıtı

Gecelerin göz alıcı saman yollarına

gülen;

Yaylamızın çok yüzlerlik iç sızıntısını

bilen;

Gençlikteki duygusuzluk, durğunluğa

üzülen;

Ve bir ney

Gibi içli kaynağının sevgileri inleyen

Akpınar !..

Gerçe Evet,

Dört yanına pek de güzel başladın
çağlamaya;

ve en sert,

Ve kapkara kayaların bağrını dağla-
maya;

Koyakları sulamaya,

Azmakları yalamaya ..

Bu seferki çağlayışın

Dünün ölüm uykusuna ağlayışın

Gibi değil;

Bu akışın öyle bir dil,

Ki inkılâbını şakır ...

Yalvarırım : kaynağının yüreğini iyi
dinle;

Cehle karşı zaferinin parlattığı sevincinle
Ülkümüzü haykır !..

Ve .. Olanca gücünle,

Karanlığa, paslara köpük saçan öcünle

Gürül gürül Ak, pınar !..

Ahlâk terbiyesi

II

İnsan hayatının ilk devirlerinde dinle ahlâkın kuvvetli bir irtibatı göze çarpar; fakat ileriliyen zaman içerisinde hak mefhumu tebarüz ve tebellür etmeğe başlayınca din sultasını gaybetmeğe mecbur olmuş ve beşerî âma-
li en ufak teferruatına kadar di-
ni meheklerle vurmak itiyadı or-
tadan kalkmakta bulunmuş, beşerî faaliyetler, vicdanî ve ahlâkî bir renge bürünmüştür . Bu itibarla bu günkü muasır medenî cemi-

**

Sen ... ki gözen Çankaya ..

Akışının yönentisi (2) Aladağa ..

Güneşlere pırlıtı sun gündüzleri, gece-
leyin Aya;

Akşamları ufukların Tanrı gölü
yakulunu

Sularında erit, yak !.

Ülkümüzün altı oklu putunu

Gök Tanrının ancak Türke armağanı
o baygın renkle beze !

Ünümüze imrenerek (müz) (3) ler
gelsin dizimize !

İşte böyle gönlümce ak

Başbuğumun ırmağına,

Gençliğinin dımağına;

Onu onar,

Akpınar!...

Cevat

(1) Zlrve

(2) İstikamet

(3) (Jübiter) in (Munemuzin) den olan kızları
ki kadim Yunan esatirinde dokuz hür sanatın
timsalidir .

yellerin şiarını teşkil eden lâyik ahlâk, mevzuatını dinî ölçülere vurmayan hükümler haline girmişdir . Bugün dinî hayatın haricinde kalan müstakil bir hayat ve hareketle ve ahlâkî kıymetlerle karşılaşmaktayız . Bugünkü demokrat cemiyetin ahlâkî hayat-taki şiarını, fertlerin bir birile olan münasebetlerinde neler beklediklerini ifade etmek istersek kendi nefesine yapılması hoş görülmeyen şeyin başkalarına da tatbik edilmemesi veya reva görülmemesi kaidelerini bulmuş oluruz ki tahlil edilirse ahlâk mefhumu denen şeyin de bütün şümulile bu kaidede mündemiç olduğu görülür . Bu öyle bir vasıftır ki ayrı ayrı mesleklerle müstenit felsefe sistemlerinin hepsinde de müşterektir, Tecezzi ve infirak kabul etmez ve ahlâkın sabit ve müşterek bir noktası olarak bunu buluruz .

Gerek ahlâkî gerek hukukî hadiseler cemiyet içerisinde yaşayan fertlerin karşılıklı münasebetlerini ifade eder . Alâkî ve hukukî hadiseler arasında çok sıkı münasebetler vardır . Bunları yekdiğerinden ayırmak hemen müşkül gihidir . Yalnız bazı hareketlerimiz başkalarınca kötü görülür fakat zararlarını mucip olmaz . Buna mukabil bazı hareketlerimizin tesirinden başkaları da az veya çok mutazarrır ve müteessir olurlar . Ve bu hareketler vicdanî huzursuzluğu da intac eder ki birincileri karşısında sükût ederiz, fakat ikinci kısmın hareketlerini takbihle ktifa etmez, aynı zamanda bunla-

rı takyide de çalışırız . Birinci nevi hareketler hukukî faaliyetlerimize, ikinci nevi hareketler hukukî faaliyetlerimize taallük eden hareketlerdir ki aralarında ki fark bundan ibarttır .

Hukukî kaidelere itibar etmeyen fertlere karşı fîlî hareketlerde bulunur ve onları cezalandırır, eeya cezaya maruz bırakmaya çalışırız .

Fakt ahlâkî kıymetleri tanımayanlara karşı muhakkak ceza ile mukabele etmeyiz, bunları takbih ile iktifa ederiz .

Hukukî kıymetleri tanımayanlara karşı hareket yapmağımız bunların Cemiyette müşterek şeyler olmasından ileri gelmektedir .

Eğer hukukî kıymet ve kaidelere riayet etmeyenlere karşı hareket yapmazsak fertlerde olduğu gibi cemiyette de inzibat, huzur ve saadet namına bir şey kalmaz ve böyle bir cemiyet içinde tutunmanın imkânı da mevcut değildir. Ferdin dolayısıyla cemiyetin idamei hayatı, saadet ve selâmeti namına hukukî kıymetlere karşı ferdi hazırlıklı bulundurmamak icabeder ki bunun için de cemiyetin elinde en müessir müeyyide olarak ceza tatbiki ciheti vardır .

Cemiyet tarafından tatbik edilen bu ceza, muayyen kaide ve esasların hududu haricine çıkmış olanları islah ve onu makulâtın hakim olduğu hudutlar dahiline sokmak için yegâne ve lüzumlu bir vasıtaadır da - ...

Ahlâk ve hukukun şümul ve ifade sahalarını bu suretle bu mikyaslarla ayırdıktan sonra faa-

Kahraman

Bu isimdeki temsil münasebetile

Ölüm Allahın emri; bu millet neler gördü .
Ne enişler, yokuşlar, iztirap, keder gördü .
Karanlık yurdu sardı, ölümle pençeleştik;
Yıllarca kahpelikle, hiyanetle güleştik .
Bir sam yeli eserken vatanda acı acı
Eller bu yurda sahip, biz olmuşuk yabancı .
Bin derde ortak olduk, kalplerde sancı kaldı,
Yalnızlığın elinde millet yabancı kaldı .
Zincir vuran bu nesle, zincir vuran o eller
(Bir nesli uykusundan uyandırır bu haller)
Bir ürperiş değildi, ilâhî bir silkiniş;
O sade bir duyuş mu, soyca sopca bir seziş .
O Milleti ararken Millet onu sezmişti,
Bir ümidin ışığı gönülleri gezmişti .
Doğdu yurdun bahtına, doğdu o genç kahraman;
Memleket nur içinde ne sis kaldı ne duman .
KAHRAMAN'ın ardından bütün vatan koşuyor,
KAHRAMAN'ın önünden karanlık savuşuyor.
KAHRAMAN bir tayf gibi nurdan ördükçe ağlar
Dost güler, Millet güler, el ağlar, düşman ağlar .
KAHRAMAN alev gibi huraşeyi kavurdu;
En medenî ülküye milleti kavuşturdu .
Bir şimşek bir ufukta nasıl çizerse hatlar
KAHRAMAN da öylece yurda taktı kanatlar .
Onu Tanrım saklasın, o bizim gündüzümüz;
Onu gördükçe yaşar gençimiz, gurbüzümüz .
KAHRAMAN, o fert değil, beş bin yıllık bir soydur;
Tarihin huzurunda erişilmez bir boydur .

Nevşehir
Turgut

liyetlerimize mevzu teşkil eden fertleri cemiyetin muhtelif kıymetleri gibi ahlâkî kıymetlerine de imtisale çalışmak zaruretindeyiz ve bu sahadaki faaliyet bittatabi muallim ve mürebbilerin esas vazifeleri cümlesinden olarak meydana çıkmış olur . Muallim ve mürebbi herşeyden evvel gayri ahlâkî bir mevcudiyet demek olan ve ilk devrelerinde ahlâkî

Akpınar, Ağustos 1934, S.2, s. 6-10.

Niğde Tarihi

— 1 —

Niğde tarihini, tarihî eserlerini tetkik ediyoruz. Derhal söyleyelim ki Niğdenin çokengin bir tarihi var. Bu zengin mevzu tarihin umumî seyrinde şu devirlere temas ediyor:

- 1 — Etiler, Frikyahlar, kapadok-yahlar..
- 2 — Mihirdatlar, Roma, Bizans, Araplar « Emevîler, Abbâsîler »
- 3 — Selçukîler, İlhanîler, Ertena .
- 4 — Karaman oğulları » buarada Kadı Bürhanettin Ahmet »
- 5 — Osmaniler
- 6 — Niğdenin millî harekâta mevkii, Cümhuriyet devrinde Niğde.

İşte « Niğde tarihi » nin başlıca bölüm noktaları.. Bu çerçeve içinde tetkikatını bitirdiğimiz bahisleri "Akpınar", in her sayısında okuyuculara birer, birer takdim edeceğiz.

Bu nushada Selçukîlerin seçilmiş eserlerinden olan « Alâeddin camii » münasebetile bu devirden bir yaprak açmış oluyoruz.

Cami, Bânisinin adı ile anılan te-

hiç bir mefhumla mukayyet bulunmayan çocuğa, ilk ve mühim bir faaliyet olarak ahlâkî kıymetler kazandırmak zaruret ve mevkîindir . Çocuğa dolayisiyle ferde ahlâkî bir seciye kazandırmak, ahlâk terbiyesinin esasını teşkil eder . Ahlâkî seciyeden anladığımız şeyi de başka bir yazıda izah edeceğim .

Şevket

pede ve kale civarındadır. halen kapalı bir halde olmasına rağmen asırlardan beri karakterini saklamış ve Selçuk mimarisinin metanetine, güzelliğine taştan vesika olarak kalmıştır. (Şekil 1)

Pilâni tam bir mustatil gibi görünürse de cenup duvarında ve mihrap önünde kaimüzzaviyeli bir çıkıntı vardır. İç kısmının genişliği 20,90

Dahilinde mihrap ve kubbelerle minare kapısı ve pencere yanlarındaki kornişlerden başka süslü kısımları yoktur . Menber de sadedir .

Kemerler, istinat noktaları, kirişler ve bütün duvarı çok iyi yontulmuş sarı kireç taşından yapılmış, araya esmer taşlar da konmuştur .

Minarenin gövdesi dört köşeli bir mesnet üzerine üstüvânî bir şekilde

Şekil : 1 (Alâeddin Camiinin umumî görünüşü)

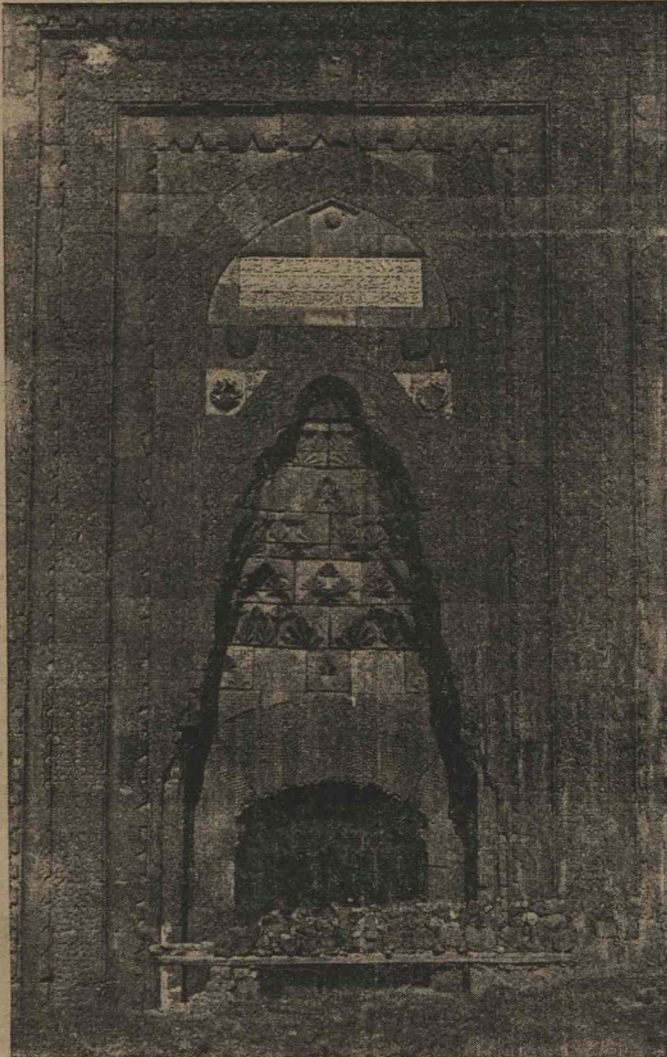
uzunluğu 25,90 metredir. Tavan kısmı dört istinat noktası üzerinde iki sıra sütunlarla tutturulmuştur . Tavanın cenup tarafında birisi kavsi kemerlerle yapılmış sekiz vecihli bir menşur gövde üzerine kondurulmuş büyücek bir kubbe ile mücessem kat'ı nakıs şeklinde iki kubbe daha vardır . Kubbelerde yekdiğerinden az çok farklı pencereler açılmıştır . Tavanın diğer kısmı düz olup hariçten mustatil görünen bu kısmın ortası Camiin içini aydınlatmak için açık bırakılmıştır .

çıkartılmış ve petek tezyinatlı bir kornişle taçlanmıştır . Mesnedin yukarı kısımları damalı olarak süslüdür . Dışarıdan mihrap vaziyetini gösteren minare temeline yakın pencerenin zineti de zikre şayandır .

Binanın en zengin ve mühim tezyinatı methalindedir . Selçukîlere ait mabed kapılarının en güzel tiplerindendir . (Şekil 2)

Bu ihtişamlı kapının yukarısında zamanın ikbalini, hükümdarının azametini terennüm eden şu kitabeyi okuyalım :

- ١ — امر بعمارة هذا الجامع في أيام دولته
السلطان المعظم شاهنشاه الأعظم ملك .
- ٢ — ملوك لعالم سيد السلاطين العرب والعجم
علاء الدنيا والدين غياث الإسلام والمسلمين
- ٣ — كيخسرو بن كيخسرو وعمر نصره العبد
الضعيف المحتاج الى رحمة الله بإشاره
بن عبدالله انشاءها مستير الدين بتاريخ
عشرين وستمائة
- عمل اسناد صديق و برادرش غازي
بن محمود

Şekil : 2 Alâeddin Bamiinin kapısı

Arap ve Acem sultanlarının efendisi olduğunu ilân eden bu Türk hükümdarı (Keykubat) Anadolu Selçukilerinin onuncusu, Gıyasüddin (Keyhusrev) in oğludur . Milâdî 1219 senesi sonlarında kardeşi Keykâvus vefat etmiş yerine Konya da tahta çıkmıştır .

İlk işi memleketin dahiline düzen vermek oldu . Anadoluyu bir idare altında toplamak istiyordu : Erzincan ve Karahisarı şarkîde hükümet kurmuş olan Benimengüç hükümdarı « Davut şah .2. » ile harbetti . Onu ortadan kaldırdı . Erzincan yakınında (Kubadiye) şehrini yaptırdı .

Harzemşah ile birleşerek Harzemşahın anadoluya hücumunu kolaylaştıran amcası oğlu (Rükneddin cihanşah) a kızıyordu . 1228-1229 senelerinde hazırlandı . Sivas üzerinden Erzincana hareket etti . Kemahı, Erzurumu aldı . Erzurum Selçukilerini de tarihten sildi . İki sene sonra Erzuruma göz diken Gürcistan hükümeti üzerine yürüdü . Gürcistanı yarısına kadar zabtetti .

1231 Senesinde Ermenilerin Mısır hükümdarı ile yaptıkları ittifak bozulmuştu . Nöbet Akdeniz kıyılarına geliyordu . Bu tarihte Keykubat Ermenilerin elindeki mühim merkezleri aldı . Ermenileri bir uşak vaziyetine soktu . Eski « Kandelor » şehrini yeniledi ismini « Alâiye » ye çevirdi ibni Bibi, ibni Betut Alâiye'nin banisini Keykubat olarak kayıtlıyorlar

Alâiye kalesindeki

(كيخسرو بن كيخسرو قسيم امير المؤمنين في سنة ثمان وعشرين و ستمائة)

Kitabesi bu hükümdar namına kazılmış diğer iki kitabe; Alâiye'nin hicrî 628 de inşa edildiğini, hatta Alâeddin'in kendisine orayı kışlık merkez yaptığını teyit etmektedir .

Artık Anadolu'ya baştan başa rakipsiz sahip olmuştur . Abbasi halifesi Nasireddin, asrının en büyük âlimi Şahabeddin ile Keykubada (âzamüsselâtin) unvanını havi beratı gönderdi .

Türk- Moğul istilâsına karşı koyabilmek için Anadolu'da dokuz şehri imar etti . Niğde kalâsının izahında yazılacağı veçhile o devirde parlayan şehirlerden birisi de Niğde oldu .

1232 de cengiz oğlu (Oktay kaân) ın kumandanlarından Çermagon Noyin uğradığı yerleri istilâ ederek Sivas civarına kadar gelip kendisine baş eğmesini Keykuba da bildirdi . Keykubat mevcut askeriyle karşı çıktı ve bu akını muvaffakiyetle defetti . Aradan çok geçmeden Harzemşah ta Anadolu'ya hücum etmiş ise de Keykubat bu belâyı da ortadan kaldırdı . Fakat bir iki sene içinde gelip giden bu iki büyük fırtına keykubadı da adam akıllı yormuştu .

Orta Asyada Cengiz istilâsından rahatları kaçan âlimler, Harzemşahın ümerası ve bir çok Türk boyları Anadolu'ya geldiler . Mevlânâ Celâleddin de pederi Bahaeddin ile bu sendelerde konyaya geldi . İşte bu göçler esnasında acem edebiyatı da anadoluya girdi .

Bununla beraber anadoluda nüfus arttı . Konya, Kayseri, Niğde gibi

büyük merkezlerde şehir hayatı yükseldi . Selçukiler zamanında Niğdede daimî asker bulunurdu .

1236 da yukarıda ismi geçen Oktay Kaân gönderdiği bir sefirle Keykubada itaat etmesini ikinci defa olarak bildirdi . Keykubat bu teklifi reddetmek isteyordu . Fakat ümerası ve sefir hükümdarı kandırdılar .

Aşağıda görüleceği veçhile Alâeddin elindeki değerli ümerayı kaybetmişti . Aynı zamanda Eyyubiye hanedanından aldığı (Melikei âdile) den doğan (İzzettin kılınç Arslan) ismindeki küçük oğlunu veliaht göstermişti .

İşte şu üç sebep Alâeddin'in mevkiinden düşmesine başlıca sebep oldu . Zira aleyhdarları kuvvet ve kudreti varken (Oktaya) baş eğdiğini efkârı umumiyede teşhir etmekle beraber büyük oğlu (Keyhusrev) i gizliden gizliye hazırlıyorlardı . İbni Bibiye göre hicrî 634 senesi Şevvalinin dördüncü günü Keykubat zehirlenmiş olarak vefat etti , (Milâdî 1237) Alâeddin Keykubat 18 sene kadar Selçukilerin en kuvvetli ve bahtiyar hükümdarı oldu . Kendisi yüksek bir diplomat, tetbirli bir kumandan, iyi bir idare adamı idi . Günlerini üçe ayırmıştı . Bir kısmını hükümet umuruna, bir kısmını âlimlerle görüşmeye, üçüncüsünü de tarih mutaleasına hasrediyordu . Gece-leri de çok okurdu .

Kitabede ismi geçen Niğde valisi Zeynettî Beşare esaret veya sair suretle Selçukilerin eline düşmüş birisidir . Keyhusrev zamanında Emirahur olmuş, birinci Keykâvus hükümdar olunca anın yakın adam-

« KÖYLÜMÜZ EFENDİMİZDİR »

Şahıslar :

Toruncan — 25 yaşında
genç bir Muallim .Ülkü dede — 70 yaşında
Torunun dedesi .Sahne : (Halı, kilim döşeli
bir köy odası, karşıda Ga-
zinin, sağda ve solda İsmet
ve Fevzi Paşaların büyük
kıtada fotoğrafları asılıdır.
Gazinin resmi altında « Köy
lümüz, efendimizdir . » Cüm-
lesi yazılıdır .Perde açılıca Ülkü dede
yalnız oturmuş, çubuğunu
tüttürmededir . Torun içeri
girer .)

Torun can — (Çok neşeli) günün

arından olduğu için Beşareyi Niğde-
ye vali yapmıştır. Keykâvüs rakip-
lerini bertarafedince Beşareyi
merkeze almıştır. Hükümdarın dai-
ma yanında bulunurdu. Alâeddin
Keykubat hükümdar olunca epey
bir zaman Beşare ve emsali en nu-
fuzlu beylere göz yumdu. Cami de
bu zamanlarda yapıldı.Bu nüfuzlu ümera hükümdarı da
ifnaya muktedir idiler. Hatta bir
aralık Alâeddini indirerek kardeşi
(Keyferidun) u hükümdar yapmak
istemişlerdir. Fakat Alâeddin mev-
kiini tahkim edince bunları birer
birer tuzağa düşürdü.Kayseride Seyfeddin, Zeyneddin
Beşare, Mubarezeddin Behremşahaydın, Ülküdede .. Ver öpeyim elini .
Ülküdede — Hoş geldin oğul, evi-
ne, köyüne ışıklar getirdin . Eğil
biraz . (Genç eğilir, el öperken ihti-
yar da onu alnından öper .) Otur
hele yanıma .(Genç oturur, gülümser çehre ile
önüne bakar . İhtiyar onu özlek öz-
lek süzer)Ülkü dede — Az zayıfladın mı ne,
çocuk ?..Torun can — E.. İmtihan bu, de-
de!.. Birinci çıkmak kolay mı ?..Ülkü dede — Emegin kutlu ola .
Deyindi öyleyse, gününü göreydim
galan . Ne oldun oğul. Paşa mı ?..

Torun can — Hayır .

Ülkü dede — Abugat mı ?

Torun can — Değil .

Ülkü dede — Bize nahiye müdü-
rü olaydın bari ..Torun can — Muallim oldum dede,
muallim !. Birinci çıktığım için deBahaeddin Kutlucayı idam ettirdi.
Kitabeye nazaran (H. 620) de
sağ olduğu anlaşılan Beşarenin öl-
dürüldüğü tarih katiyetle malûm
değildir. Selçuknamelere nazaran
618 den sonra öldürüldüğünü Balı-
kesir me'usu muhterem İsmail
Hakkı bey üstadımızdan bu hususta
aldığım mektupta yazıyorlar.Kitabenin sonunda ismi geçen
Sıddık ve kardeşi Gazi Mahmut
bu devrin kıymetli mimarlarından
oldukları eserlerinden anlaşılıyor..

M. Zeki

Mehazler : Tarih Cilt : 2, Düveli İslâmiye tarihi,
Amasya tarihi Cilt : 2. Kayseri - Niğde, kitabeler,
Tarihi Osmanî mecmuaları Hammer, tarihi Cilt : 1.
Makâlede ismi geçen diğer eserlerle mahalli tetkikler...

Rubaiyyat :

— Ömer Hayyam'dan —

3

Gamli gönli şenlendirsin şarabı çek
Olmuş ile olacağı düşünme pek:
— Zindandaki şu iğretli canı, hanı:
Biraz « akıl zinciri » inden azat gürek

— 4 —

Getir, saki, o butu da gönül tapsın,
« Şarap » değil « Abı yayat » diye kapsın
— Ülker çalar; İsa una dem tutarken
Halmi kahr, insanda, kiyoğun yapsın

— 5 —

İçiyorum, amma asla sapmıyorum,
Kadehleri yerli - yersiz kapmıyorum;
— Ben içkiye tapıyorsam, şüಂದandır o :
Senin gibi benliğime tapmıyorum !

A. HAYYAT

şımızın şehit öksüzü torunum, yani
sen .. Yine şükür Allaha !..Torun can — Bugünün tanrısı
böyle yavan şükürleri de sevmez ya
ne ise dede, yine gönlünü yıkacak
gibi konuşmayım. Maksudımıza dö-
nelim : Şimdi boreun var mı, dede ?

Ülkü dede — Var mı da söz mü ?.

Torun can — Kime ?

Ülkü dede — Faizeye .

Torun can — Ne kadar .

Ülkü dede — Beş yüz lira. Varı-
mızı, yoğunuzu satsak borcumuzu
ödemez Beş yıldır öderim, metelik
aşağı indiremedim . Eksileceğine
artıyor. Bu ne iştir, aklım ermedi
gitti. Hangi beyefendiye danışsak
onun dediği doğru çıkıyor.

Torun candede — Alacaklın kim?

yetiştigim mektepte muallimlik ver-
diler . Fakat ben, saray gibi mektep-
lerde yaşayan, maroken koltuklara
yaslanan ve esasen görenekle az çok
yetişebilen şehir çocuklarına ders
veren muallim değil, asırlardanberi
bakım görmemiş köy çocuklarına
muallim olmak istiyorum .Ülkü dede — Emmede ettin hey
oğul !. Yani bir köyün ağasına çö-
mez veya muhtarına « evet efendim »
ci, öylemi ?.. Doğrusu ya, seni buka-
dar okuttuktan sonra kendi payıma
hiç razı değilim .Torun can — Eski çamlar bardak
oldu, dedeciğim . Torununun Cümhu-
riyet devrinde yetişmiş bir genç ol-
duğunu, o dediğin ağalara kulluk
değil, efendilik etmek, doğruluk ve
yükseliş yollarını göstermek için
yetiştigini düşünmemekte biraz
haklısın . Çünkü yaşlısın . Okumuş-
luğun da yok; ancak eski görgüleri-
ne göre düşünürsün .Ülkü dede — Okumuşluğum yok-
sa da görmüşlüğüm var . Yoksa sen-
de yüksek okuyunca bizim Tora-
manın oğlu gibi eskileri beğenmez
züppe bir şey mi oldun ? Aman de-
yen oğul !.Torun can — Sözümü yanlış an-
layıp gönüllendiğin de fena olmadı
dede . İçimdeki barut fıçısına kıvıl-
cım degirmiş oldun, gayri dinle !Ülkü dede — Sen de parlayıp beni
mi yakacaksın yavrum .Yetmiş yıl yazının güneşinde yandı-
gım, ayazında piştigim yetmez mide ?..Torun can — Eysisini kendik söyle-
din, dedeciğim . Peki, şimdi elinde
nen var ?.Ülkü dede — Bir çakıllı tarla, bir
topal öküz, bir de .. Kurtuluş sava-

Ülkü dede — Eski mültezilerden birisi!

Torun can — Soruşum biçimsiz kaçacak ya, söz aramızda dede; gençlikte harman başında bundan kaç kamçı ile kaç küfür yediğin hatırına geliyor?

Ülkü dede — Yememek için şahna payı, At payı, [koleu payı.. ne derlerse fazla fazla verirdim de... Ah, onun için iki yakamız bir araya gelmedi ya!

Torun can — Bu gün de böyle mi?

Ülkü dede — Öyle olsaydı kim dayanırdı. Zahir para etse yılda beş lira arazi vegisi vermeye ne var da?

Torun can — İşte, köylüyü düşünen, çiftçiye koruyan, vatandaşlara akla en uygun müsavatı veren kanunları yapan Cümhuriyet hükümetimiz zahirenin de, her şeyin de çaresini bulacaktır.

Ülkü dede — Sahi be çocuk. Ağalar müsavatı kabullenir oldular. On yıldır « çarıklı Türk! ». Dağların ayısı! » gibi hakaretler duyduğumuz yok. Dedğin gibi bu Devletimizin her işi güzel emme, neye bizim iki yakamız bir araya gelmiyor?

Torun can — Hah, en özlü şeyi şimdi sordun, dede. Bunun sebebi cahilliktir. Meselâ sen okur yazar, hesabını tutar olsaydın faizciye bu kadar olsun yemlik olmayacaktın. Kanunları bilecek, Ziraat bankasının çiftçiye ne maksatla ve nasıl koruduğunu bilecek, eski zamalardaki geçim yollarını unutmamış kurtların soygun tuzagına düşmeye geldik. Düşmeğe mecbur kalsak bile senedini şepetini, aldığını verdiğini hangi dairelerde sağlama bağliyacığını

Alpınar, Ağustos 1936, 8. 2, s. 12

— Gözler —

II

Bilmem ki ne oldu sitemkâr sana;
Her zaman kaseder cana gözlerim.
Çeşmin hasretiyle giryan olmuşum,
Beni mecnun etti lele gözlerin.

Kâkülün sümbüldür, zülüfler reyhan:
Ruyi ahmerine olmuşum hayran,
Kırpiklerin cana yazıyor farman,
Katlime emreder şeha gözlerin..

Bulunmasın güzel güzel cihan içinde,
Gayet bî vefasın yaran içinde,
Bıraktın (meyli) yi suzan içinde,
Bayıldır aşıkı şehla gözlerin..

(Sivaslı Meyli)

Derleyen : M. Zeki

bilecektin senin suçun, cahil kalmaklığındır. Her köylünün, her çiftçinin şuçu budur.

Ülkü dede — Cahili, bilginin aldatması, yaraşır mı? Türkler kardeş değilmi? Kardeş kardeşi aldatır mı?

Torun can — Yaraşmaz, doğrusun, fakat milyonlarla insan arasında tek tük yedansızların bulunması imkânı yokmu? « Sinek ufaktır, amma mide bulandırır. » derler. Bir kötü bin iyinin ağız tadını bozar. Fakat iyilerin görüşü, sezişi kuvvetli olursa bir şey yapamaz; belki yavaş yavaş kendisi iyileşmek ve içinde yaşadığı insanlara yaran-

Gün batarken

Bu'utlar kınılandı güneş batıyor diye
Yamaçta gökçe dağlar daldı kızıl örtüye.

Boyadı her yöreyi günün parıltı arı
Elmaslarla bezendi ağaçların dalları.

Kuşların civiltisi duyuldu şakrak şakrak,
Dönüyorlar yuvaya deyişler okuyarak.

Çevrem çiçek çiçendi yem yeşil bir yerdeydim,
İçmekçin bu kurumu duyğumu yere serdim.

Çekici bir güzellik sarıyoken görgemi
Uçmaklara benzettim şu bayındır ölkemi.

Doya doya bakarken karşıya kızıladağa
Çiçin karanfillerle geldim dudak dudaga.

Çiçeklere göz yumdum kışlara gönül verdim
Hep görgemden bin kıvanç, sonsuz sevgiler derdim

Esti serin serin yel gönle açıklık verdi;
Balan baylan bakışla gün yuvasına girdi.

Bu eşsiz güzelliği sanımla kucakladım;
Değerli sevgisini can evimde sakladım.

Dinlerken düzenini kuşların seve seve
Gözüm doymuş, gönlüm şen, sevinçle geldim eve

Bor : Rağıp

Yöre : Etraf
Deyiş : manzum
Kurum : hilkat, tabiat
Görgem : manzara, görünüş
Bayındır : mamur
Çiçin : zarif
Kıvanç : haz
Balan : nazlı
Sanı : hayal
Can evi : kalp
Düzen : âhenk
(Bu sözler derlemeye alınmıştır.)

Dede.. Muallim oldum, köy muallimi olacağım, tarihin efendisi, yara-tılışı efendi milletimin efendi köy lüsünü erdirmeğe, yükseltmeğe candan çalışacağım bir daha, bir daha, bin daha andıçıyorum!..

(Perde iner)

Cevat

mak mecburiyetinde kalır. Hayat bir terazi gibidir. Bir kefesine fazla ağırlık çökünce öteki kefenin havaya fırlayacağı besbelli bir şeydir. Azıcık kurnaz bir madrabaza un çuvalı olup tozan, ağzı olup dili olmayan, kafasında bir ışık yanmayan bir köylü veya çiftçiye yer yüzünde hiç bir hükümet, hiç bir kanun bizimki kadar koruyamaz ve koruyamamıştır. Bununla beraber demin dediğin gibi iki yakamızın bir araya gelmeyişi ancak ve ancak cahil kalışımızdandır.

Ülkü dede — Doğrusun yavrum çektiğimiz, cahillığın belâsıdır.

Torun can — İşte dede, ben ki bu gün Cümhuriyet idaresi sayesinde iyi okumuş bir köy genciyim. Bu derdin dermanını düşündüm ve onu ancak köylerimizin temiz çocuklarını okutmakta buldum. Muallim oluşum ve sonra köy muallimi olmak isteyişim bu imanlı Ülkümü aşılama, kafalı bir köy varlığı yaratmak.. Milletimi kökten, çekirdekten yetiştirmek.. Türklüğü, dünyalar durduca - çok eski atalar devrinde olduğu gibi - kendisine hakarete cesaret edilmez derecede en derin kaynaklarından kuvvetlendirmek içindir.

(Bu sırada Gazi tablasunun baş ucunda yanan güneş hüzmeli kuvvetli bir ampulün ışığına dikkatler teveccüh eder. Genç hürmetle ayağa kalkar, artan bir heyecanla sözüne devam eder.)

Torun can — Kalk dede, yönelde imanına ateş, Ülküme ışık veren güneşe bak!..

Yıllarca karanlıklarda bunalan Türklüğü aydınlıklara çıkaran, dünyalara gösteren güneşe bak!..

Öğretici Manzumeler

« Geçenki sayımızda (KURT MASA-
LI m yazmışlık, bugünküne de
(KURT mu, KÖPEK mi ?) yi koyuyoruz.
Her ikisinin de ayrı zalları tarrfun-
dan çeşit tercümeleri varsa da bizim-
kiler ilk gez basılıyor . »

Manzumeler, yolunca ezberletilip,
canlı - canlı okutturulacak olursa, kü-
çük dimağlarda bırakacakları izler
ömre sürer; hele, açık Türkçe yazıl-
mış olanlarının ki . »

KURT mu, KÖPEK mi ?

{ Kurda : Boynun neden kalın öyle ? derler : }
{ — Kendim körürüm işimi, ondandır ! der .. }

Bir kış günü, bir boz köpek
Kıra çıkar gezinerek ..
Köpek bu ya; gezer, tozar,
Yolu bir ormana uzar ...
Orda zayıf bir kurt görür,
Korkmaz ona doğru yörür .
— Merhaba, der, kurt arkadaş !
— Merhaba, der, köpek kardaş !
— Ne bu böylegüpe gündüz ?
— Ne yapalım, biz öksüzüz,
Üç gün var ki acım, av yok !
Kurt olmanın belası ço...k :
Avcı ona kurşun atar,
Köpek ona salar, çatar !
Hele AÇLIK, artık bıktım :
Bak, kurt kılığından çıktım !...

Köpek, derki : — sana bir şey

Teklif etsem olur mu ?

— E..Y !?

— Bak, sen bana benzersin pek,
Seni gören sanır köpek ...

— Peki sonra ? — Dinle hele :

Gelir misin sen benimle :
Köyde var bir zengin kâhya !
— Köylü beni tanır mı ya ?
— Tanımazla..r, korkma, gel sen;
Ammma, içeri girerken
Ürmelisin şuna, buna ...
Böylelikle, inan, sana
Talip çıkar hep kâhyalar,
Senin de aç karnın doyar ...

§

Kurtla it, tam, yola girer,
Giderlerken, kurt ile der :
— Kuzum, bana söylesene,
Boynundaki o kayış ne ?
— O mu? der it, şık bir tasma :
Ba..zı beni bağlarlar da ...
— Ya !.. demek sen esirsin, ha ?!
— Aç kaldığın yektur amma !

§

Kürt kızarak birden kükrer :
— Köpek, köpek, bana bak ! der,
Hür yaratmış beni mevlâm :
AÇ ÖLÜRÜM, ESİR OLMA !

A. Rasim

HALKIYAT:

— Tokatlı Âşık Nuri —

II

Ve :
Müstemendiz, hem resulü kibriyadır
yarımız.
Mahremi esrarı aşkız, aşınadan söyleriz.
Semaileri (.) dört « mefailün »
veznindedir. ve on dört hecelidir .
Şeha evci melâhatta göründü mahi
ken'anın
Güzellik kudretin arzetti hüsnünde Ze-
lihanın
Kalendarileri : Mef'ulün, mefailün,
feulün » veznine uygundur ve on
dört hceledir.
Şehnâzı lebinden dilerim âbı mürüvvet,
Olmaz dedin ah işte bu güflarile yan-
dım.

Ve :
Bir gözleri mestane ucundan iki çeş-
mim.
kanlar döker, ağlar gezer ah canım
efendim
Selisleri, gazelleri (Failâtün, fei-
lâtün, feilâtün feilün) vezninde ve
on beş hecelidir.
Kime şekva edeyim, kimlere feryat
edeyim,
Uzanırsa nideyim leyli hasret acaba!
Mürşu dildarı heves bir gün olup
meylede mi
Kona mı Nuri kulun başına devlet acaba!
Ve :
Nurii Bülbülbeş'ki vâfında gazelhanım
bu gün
Kande olsam şahı gül seyri gülüstandır
bana..

(*) Hususi bir eda ile okunan bu tarzdeki şiirlere
Tokat köylerinde (samah - zamak) diyorlar .
Cönklerde (semai) yazılıdır .

Satrançları (.) dört (müstefilâtün)
veznindedir. ve çok muvaffaktır.

Ey canı âlem, her sırı mahrem vey
goncei gülfem gayet güzelsin.
Gayet güzelsin sen bibedelsin bir ince
belsin tulü emelsin

Ve :
Aşkı ilâhi varsende gayet, haktan hida-
yet, (Nuri) nihayet
Varsende gayet, haktan hidayet, (Nuri)
nihayet, sahibi divansın

Âşık Nuri münacat, nât, bahariye
gibi diğer parçalarında alıstığı bu
vezinlerden birine uydurarak yaz-
mıştır .

Bir semaisinde :
Suhan iklimi olsa şehri Tokat Nuri
fahretme,
Senin tek şairanı merdi sühandan bin-
de bir çıkmaz .

Ve :
Keşfeder erbabı aşk ey Nuri ebyatın
senin .
Oku tahsin eylesinler eşarı irfanına
bu .

Deyerek öğünen âşık Nuri hakika-
tan günün sevilen ve sayılan bir
saz şairidir . Kısaca izah edildiği
gibi Halk edebiyatının her şeklinde
güzel misâller vermiştir . Tokatta
Nurinin şiirlerini seve seve sakla-
yanlar ve huşu ile okuyanlar vardır .
Bu yazımı onlara ithaf ediyorum .

10 . 7 . 934

M. Zeki

* * * Bazı kitaplarda (vezni ahir) diye kaydolun-
nan bu şekle halk (Şatranç) diyor . Tetkik
ettiğim conklerde de (Şatranç, yazılıdır .

CEMiYETTE ÇOCUK

Halin makesi yetişkin cemaatse istikbalin makesi hâlin çocuğudur. Binaenaleyh cemiyetin terakkisinde çocuk ve çocuğun yetiştirilmesi mühim rol oynar. Daha doğrusu ona edindirdiğimiz kudretlerle yarının kültürünü, yarının varlığını, yarının ışığını tayin edebiliriz.

Muasır milletler arasında idamei hayat edebilmek için yalnız bugünün ihtiyaçlarını değil, uzak bir yarının isteklerini sezebilmek ve ona göre tedbir almak ihtiyacındayız.

Evet, biz cemiyetin değişen gayelerine, terbiye prensiplerine göre yarının unsurlarını yetiştirmek mecburiyetindeyiz. Çünkü hayat daima değişmekte, cemiyetin istekleri de ona göre tahavvül etmektedir. Bizim, bu değişiklikler içerisinde gayemize emin adımlarla varabilmemiz için cemiyetin tekâmülünde, onun harsinin kuvvetlenmesinde mühim rol oynayacak çocuğa, âtinin büyük adamına pek tabii olarak kıymet vermemiz icap eder.

Cemiyet tahakkuk ettiremediği fikirlerini, idealini, vasıl olamadığı neticeleri, yarım bıraktığı hayat projelerini, tatbik safhasına çıkaramadığı felsefe ve prensiplerin iancak ve ancak yeni nesle, emsaline terkeder. Emel ve arzularının tahakkukunu yeni nesilden bekler ve ona ümitle bağlanır. Ohalde bilinmelidir ki bir çocuğu ihmâl koca bir yarını ihmâldir.

Bir çocuğu hakir görmek : İstikbalî karanlık görmek, bedbin olmak, satil olmaktır.

Bir çocuğa ehemmiyet vermemek; evel kirli sokakların bulaşık çamurları içinde hayatın korkunç dalgalarına kaptırmak, cemiyetin kanını emdirmek için yapılandırılan bir aulûk vaziyetinde yetişmesine müsaade etmek ve yine cemiyetin yarası üstünde kabuklanan bir çibana inkişaf kudreti vermek demek olacaktır ki buda dolayısıyla mutaazzi bir cemiyete yarın ki yeni ve değişik bir âlemin ufuklarını sıyrarak, hayat ve maişetine yeni bir çığır, yeni bir istikamet verecek olan bir varlığı sıska, zayıf, kudretsiz bırakmak demektir.

Bu hal cemiyetin ruhunu sarsar, onu mahve, inkıraza sürükler. Binaenaleyh çocuğu yarın ki mudil hayata hazırlamak için bugünkü maşeri hayatın icapları içinde, daha doğrusu hayat içinde ve yine hayat için.. hayatın gürültülü dalgaları arasında çırpına çırpına ve fakat yine cemiyetin murakabesi altında onu her an cemiyetin mühim bir uzvu telâkkisile faal vaziyette bulundurmak bu mühim unsurdan yarın daha olgun daha yüksek bir anduman, alınmasını temin etmek lâzımdır. Onun içindir ki çocuğu kudretsizlikle, beceriksizlikle, hayata intibaksızlıkla ittiham etmiyelim. Eğer cemiyet yarın için çocuğu hazırlayacaksa çocuk için de evvela kendisini hazırlasın. Binaenaleyh bütün fertlerin bütün müessesatın bu manevî varlık önünde eğilmelerini derin alâka ve merbutiyetlerini istiyoruz.

Tabsin Nahit

AKPINAR

Saygı değer okuyucularının Büyük Zafer Bayramını kutlular.

Abone:

Yıllık : (100) Kuruştur .

Altı aylık : (60) «

Sayısı (10) Kuruştur .